

Sygn. akt II Ka 190/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

5 października 2018 roku

Sąd Okręgowy w Łomży w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Małachowska (spr.)

Sędziowie: SO Małgorzata Mieczkowska

SO Grzegorz Skrodzki

Protokolant: Katarzyna Niemira

przy udziale Prokuratora Prokuratury Krajowej w B. – A. S.

po rozpoznaniu w dniu 21 września 2018 roku

sprawy: I. B. i A. P.

oskarżonych z art. 231§1kk i inne

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę I. B. i oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Łomży, II Wydział Karny

z dnia 1 czerwca 2018 roku, sygn. akt II K 201/18

I. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że w pkt. II:

- z podstawy prawnej wymiaru kary oskarżonej A. P. eliminuje przepis art. 37a kk,
- w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonej A. P. utrzymuje w mocy,
- zwalnia oskarżoną A. P. z kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze w części jej dotyczącej.

II. Uchyla zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonego I. B. i sprawę tego oskarżonego przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Łomży.

SSO Jolanta Małachowska

SSO Małgorzata Mieczkowska

SSO Grzegorz Skrodzki

Sygn. akt II Ka 190/18

UZASADNIENIE

I. B. został oskarżony o to, że w dniach 12 marca 2013 r. i 15 marca 2013 r. w Z., w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, będąc funkcjonariuszem Policji, pełniąc obowiązki służbowe na stanowisku asystenta Wydziału Ruchu Drogowego w Komendzie Powiatowej Policji w Z., wykonując czynności służbowe w ramach pomocy prawnej w sprawie o wykroczenie o sygn. RW-800/12 prowadzonej przez Komendę Miejską Policji w R., nie

dopełnił ciężącego na nim obowiązku wykonania czynności służbowych w sposób rzetelny zmierzający do wykrycia sprawcy i pociągnięcia go do odpowiedzialności za wykroczenie w ten sposób, że powziąwszy wiedzę o tym, iż G. B. nie był sprawcą kolizji drogowej zaistniałej w dniu 24 sierpnia 2012 r. w R. z udziałem pojazdów marki T. (...) nr rej. (...) i V. (...) nr rej. (...), zaniechał podjęcia czynności zmierzających do ustalenia faktycznego sprawcy oraz przyjął do protokołu przesłuchania w dniu 12 marca 2013 r. nieprawdziwe zeznania M. R. wskazujące na G. B. jako sprawcę tego wykroczenia, a następnie przekroczył swoje uprawnienia poprzez przedstawienie G. B. w dniu 15 marca 2013 r. zarzutu popełnienia wykroczenia polegającego na spowodowaniu kolizji drogowej w dniu 24 sierpnia 2012 r. w R. i przesłuchanie go w charakterze osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia wniosku o ukaranie, wiedząc, iż nie jest on faktycznym sprawcą tego wykroczenia, czym działał na szkodę interesu publicznego, tworząc w ten sposób fałszywe dowody, za pomocą których skierował przeciwko G. B. ściganie o wykroczenie, tj. o czyn z art. 231§1 kk w zb. z art. 235 kk w zw. z art. 12 kk.

A. P. została oskarżona o to, że w bliżej nieustalonym dniu w okresie od początku grudnia 2011 r. do dnia 19 stycznia 2012 r. w Z., wspólnie i w porozumieniu z ustalonym mężczyzną, działając w celu zatajenia prawdy co do tego, że ustalony mężczyzna jest faktycznym właścicielem samochodu marki T. (...) o oryginalnym numerze VIN (...), który w celu ukrycia jego nielegalnego pochodzenia posiadał nieoryginalny numer VIN (...) i belgijski numer rejestracyjny (...), chcąc, aby A. B. dokonała czynu zabronionego polegającego na wyłudzeniu poświadczenia nieprawdy przez osobą upoważnioną, w imieniu Starosty Powiatowego w Z., do dokonania rejestracji tego pojazdu i wydania dowodu rejestracyjnego poprzez podstępne wprowadzenie jej w błąd co do tego, że A. B. jest właścicielem pojazdu w sytuacji, gdy był nim ustalony mężczyzna i przy użyciu jako autentycznego, podrobionego przez ustalonego mężczyznę dokumentu w postaci umowy kupna-sprzedaży w/w samochodu z dnia 8 stycznia 2012 r. między obywatelem Belgii – C. D. a A. B., na której A. B. złożyła czytelny podpis jako kupujący, nakłaniała ją do tego, tj. o czyn z art. 18§2 kk w zw. z art. 272 kk w zb. z art. 270§1 kk.

Wyrokiem z dnia 1 czerwca 2018 r. wydanym w sprawie o sygn. akt II K 201/18 Sąd Rejonowy w Łomży II Wydział Karny na zasadzie art. 66§1 kk, art. 67§1 kk postępowanie karne wobec I. B. warunkowo umorzył na okres próby 1 roku od uprawomocnienia się orzeczenia; oskarżoną A. P. uznał za winną popełnienia zarzucanego jej czynu i za to na podstawie art. 18§2 kk w zw. z art. 272 kk w zb. z art. 270§1 kk w zw. z art. 11§2 kk skazał ją, zaś na podstawie art. 19§1 kk w zw. z art. 270§1 kk w zw. z art. 11§3 kkw w zw. z art. 37a kk wymierzył jej karę grzywny w wysokości 70 stawek dziennych ustalając wysokość każdej stawki na kwotę 50 złotych; zasądził na rzecz Skarbu Państwa tytułem opłaty kwoty od oskarżonego I. B. 80 złotych, od oskarżonej A. P. 350 złotych oraz kwoty po 53,97 złotych tytułem pozostałych kosztów sądowych w wysokości po 1/2 części.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego I. B. zaskarżając go, na podstawie art. 444 kpk oraz art. 425§1i2 kpk, w całości w zakresie rozstrzygnięcia dotyczącego oskarżonego I. B..

Na zasadzie art. 427§2 kpk i 438§2i3 kpk wyrokowi temu zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia, mogący mieć wpływ na treść orzeczenia, a polegający na uznaniu, iż materiał dowodowy zgromadzony w sprawie pozwala na przypisanie winy oskarżonemu w sytuacji gdy wszechstronna analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w tym zeznań świadków przesłuchanych w toku postępowania zarówno przygotowawczego jak i sądowego jak również pozostałych dowodów, wskazuje jednoznacznie, iż oskarżony I. B. nie dopuścił się popełnienia zarzucanego mu czynu;

2. obrazę przepisów prawa procesowego mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia a mianowicie art. 4, 5§2, 7, 410 i 424 kpk wyrażającą się w przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów, zasady obiektywizmu oraz nie zastosowaniu przez Sąd orzekający reguły „in dubio pro reo” przy istnieniu nie dających usunąć się wątpliwości wynikających z faktu, iż brak jest jakichkolwiek dowodów obiektywnie wskazujących, iż oskarżony dopuścił się popełnienia zarzucanego mu czynu.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego I. B. od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł także oskarżyciel publiczny zaskarżając go, na zasadzie art. 425§1i2 kpk i art. 444 kpk, w całości na niekorzyść oskarżonego I. B. oraz w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonej A. P..

W oparciu o przepisy art. 427§1i2 kpk, art. 437§1i2 kpk i art. 437pkt1i3 kpk zarzucił powyższemu wyrokowi:

I. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia w części dotyczącej oskarżonego I. B., który miał wpływ na jego treść, polegający na uznaniu przez Sąd I instancji, że stopień społecznej szkodliwości czynu i stopień zawinienia nie są znaczne, co skutkowało warunkowym umorzeniem postępowania karnego, podczas gdy prawidłowa ocena okoliczności podmiotowych i przedmiotowych czynu oraz stopnia zawinienia, a zwłaszcza fakt nadużycia zaufania w zakresie podstawowego obowiązku służbowego, jaki ciąży na funkcjonariuszu Policji, a mianowicie rzetelnego i uczciwego przeprowadzenia postępowania w sprawie o wykroczenie oraz sprzeniewierzenie się podstawowemu celowi tego postępowania, jakim jest wykrycie sprawcy i pociągnięcie go do odpowiedzialności za wykroczenie oraz niedopuszczenie, aby osoba niewinna nie poniosła tej odpowiedzialności, pełna świadomość bezprawnego zachowania, brak skruchy i żalu, prowadzi do przekonania, iż stopień społecznej szkodliwości czynu i stopień zawinienia są znaczne i tym samym brak jest podstaw do warunkowego umorzenia postępowania karnego wobec oskarżonego

II. obrazę przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 37a kk polegającą na błędnym wymierzeniu A. P., za przypisany jej czyn kwalifikowany z art. 18§2 kk w zw. z art. 272 kk w zb. z art. 270§1 kk w zw. z art. 11§2 kk, kary grzywny na podstawie tego przepisu, podczas gdy właściwą samoistną podstawą wymiaru kary winien być art. 19§1 kk w zw. z art. 270§1 kk w zw. z art. 11§3 kk, bowiem jedną z ustawowo przewidzianych kar za czyn z art. 270§1 kk jest kara grzywny i nie ma potrzeby stosowania przepisu art. 37a kk.

Wniósł o:

1. zmianę wyroku w części dotyczącej oskarżonej A. P. poprzez wyeliminowanie z podstawy wymierzenia kary art. 37a kk
2. uchylenie wyroku w części dotyczącej oskarżonego I. B. i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Stosownie do treści art. 423§1i1a kpk pisemne uzasadnienie dotyczy części rozstrzygnięcia uchylającego zaskarżony wyrok w stosunku do I. B. i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Łomży w związku z apelacją oskarżyciela publicznego albowiem żadna ze stron nie złożyła wniosku o sporządzenie w tej sprawie uzasadnienia na piśmie.

Słuszne okazały się pretensje oskarżyciela publicznego domagające się uchylenia zaskarżonego wyroku w stosunku do I. B. i przekazania sprawy tego oskarżonego do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Łomży, wobec czego wnioski apelacji w kierunku przez nią postulowanym zasługiwały na uwzględnienie.

Zgodzić się bowiem należy ze skarżącym prokuratorem, że przedstawiona przez Sąd Rejonowy ocena inkryminowanego zachowania oskarżonego, skutkująca zastosowaniem wobec niego dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia postępowania nie zasługuje na akceptację. Instytucja ta, jak słusznie zauważył skarżący oskarżyciel publiczny, ma zastosowanie gdy zostają spełnione przesłanki z art. 66kk określające warunki konieczne do zastosowania warunkowego umorzenia postępowania karnego. Tak więc jest to możliwe gdy społeczna szkodliwość czynu i wina oskarżonego nie są znaczne, okoliczności popełnienia przestępstwa nie budzą wątpliwości, a jednocześnie

postawa sprawcy nie karanego za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy tryb życia uzasadniają przypuszczenie, że mimo umorzenia postępowania będzie on przestrzegał porządku prawnego, a w szczególności nie popełni przestępstwa. Ponadto zagrożenie karą za zarzucone przestępstwo nie może przekraczać 5 lat pozbawienia wolności. Rację należy też przyznać skarżącemu prokuratorowi wskazującemu, że o ile oraz przesłanki dotyczące osoby sprawcy faktycznie zostały spełnione, to brak ich w zakresie stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu, a są to przecież najistotniejsze warunki z punktu widzenia stosowania dobrodziejstwa z art. 66kk w postaci warunkowego umorzenia postępowania. Pełnią one bowiem funkcję wyznaczającą granicę możliwej tolerancji dla sprawcy z punktu widzenia racjonalizacji sprawiedliwościowej i potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Oczywistym jest, że nie sposób tolerować takiego zachowania oskarżonego, który sprzeniewierzył się podstawowej regule wyrażonej w art. 8kpw w zw. z art. 2§1pkt1 i§2kpk, a mianowicie dążeniu do wykrycia sprawy i pociągnięcia go do odpowiedzialności za wykroczenie oraz niedopuszczenie do tego aby osoba niewinna nie poniosła tej odpowiedzialności. Przez przyzmat tego właśnie celu przyświecającego postępowaniu w sprawach o wykroczenia należy ocenić zachowanie oskarżonego, który zamiast stać na straży prawa, dążył do prawdziwych ustaleń faktycznych, świadomie je zafałszował, doprowadzając do przypisania G. B. winy za czyn, którego nie popełnił. Ponadto bezkrytycznie przyjął za dowód nieprawdziwe zeznania M. R.. Natomiast podkreślić trzeba, że policjant jest gwarantem rzetelnego, uczciwego wyjaśnienia sprawy, gwarantem prawidłowego funkcjonowania organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości. Nie można zatem tolerować umyślnych zachowań, które gwarancje te łamią, niezależnie od motywów, jakie leżą u jego podstaw. Oczywiście kierowanie się w życiu empatią jest ważne i pozytywne, ale nie w sytuacji gdy, kiedy prowadzi do łamania prawa i zachwiania prawidłowości funkcjonowania organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości. Dlatego też trafnie wskazał oskarżyciel publiczny błędność powoływania się na empatię, jako okoliczność łagodzącą do tego stopnia, ażeby uznać możliwość warunkowego umorzenia postępowania karnego wobec oskarżonego. Oskarżony jako doświadczony funkcjonariusz z wieloletnim stażem pracy z pewnością wiedział, jak unikać i przeciwdziałać naciskom osób ukierunkowanych na odstąpienie od czynności służbowych lub modyfikowania wyniku postępowań na ich korzyść. Poza tym zarzut nie dotyczył drobnych nieprawidłowości natury formalnej, był wynikiem świadomego działania – złamania podstawowych procedur i niewypełnienia obowiązków służbowych, a nie skutkiem niewiedzy, pomyłki czy zaniedbania albo nikłego doświadczenia zawodowego. Zwrócić też uwagę należy, iż oskarżony do końca nie przyznawał się do winy zaprzeczając swemu sprawstwu, co oczywiście jest jego prawem w ramach przysługującej mu obrony, ale taka postawa przełożyła się na brak skruchy i żalu.

Z tych względów zaistniała konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy oskarżonego I. B. Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. W ponownym postępowaniu Sąd pierwszej instancji powinien mieć na względzie powyższe uwagi i przeprowadzając postępowanie ponownie poczynić dokładne ustalenia oraz kompleksowo rozważyć powyższe okoliczności pod kątem prawidłowej oceny prawnokarnej zachowania oskarżonego I. B., co umożliwi podjęcie właściwej decyzji w przedmiocie rozstrzygnięcia o jego konsekwencjach prawnych.

Kierując się przedstawionymi względami, nie przesądzając oczywiście ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie, Sąd Okręgowy korzystając z uprawnienia, jakie daje przepis art. 437§1i2kpk uchylił kontestowany wyrok w stosunku do I. B. i sprawę tego oskarżonego przekazał Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W zespole powyższych okoliczności orzeczono jak w ferowanym wyroku.